

ਜਮਾਤ - XI
ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ

10+1 ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਇੱਕ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ

PART-A

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪਾਠ-1 ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਇੱਕ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦਿਉ -

- 1) ਕੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ ਜਾਂ ਕਲਾ?
- 2) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਧਨ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ?
- 3) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 4) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ _____ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 5) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਦੋਨੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 6) ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੌਣ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ?
 - (a) ਪ੍ਰੋ: ਰੋਬਿਸ
 - (b) ਪ੍ਰੋ: ਜੇ.ਬੀ.ਸ਼ੇ.
 - (c) ਪ੍ਰੋ: ਮਾਰਸ਼ਲ
 - (d) ਪ੍ਰੋ: ਐਡਮ ਸਮਿਥ
- 7) ਭੌਤਿਕ ਕਲਿਆਣ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ?
 - (a) ਪ੍ਰੋ: ਐਡਮ ਸਮਿਥ
 - (b) ਪ੍ਰੋ: ਪੀਗੂ
 - (c) ਪ੍ਰੋ: ਮਾਰਸ਼ਲ
 - (d) ਪ੍ਰੋ: ਸੈਮਿਊਲਸਨ

ਪਾਠ-2 ਸੰਖਿਅਕੀ - ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਅਰਥ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ

- 1) ਜਿਹਨਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਸੰਖਿਅਕੀ/ਮਦਾਂ)
- 2) ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ 2000 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਸੰਖਿਅਕੀ ਹੈ (ਗਲਤ/ਸਹੀ)
- 3) ਸੰਖਿਅਕੀ ਕਲਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ?
- 4) ਸੰਖਿਅਕੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਇੱਕ ਕਾਰਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ)
- 5) ਸਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਸੰਖਿਅਕੀ। (ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ)
- 6) ਸੰਖਿਅਕੀ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਚਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 7) ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ 1000 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਖਿਅਕੀ ਕਹਾਏਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

ਪਾਠ-3 ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕਲਨ

- 1) ਰੁੱਚੀ-ਅਰੁੱਚੀ ਜਾਨਣ ਲਈ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗੀ?
- 2) ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 3) ਗਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚੀਆਂ ਕਿਸ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
- 4) ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸੋਮੇ ਦੱਸੋ

- 5) ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਮੌਖਿਕ ਖੋਜ ਦਾ ਇੱਕ ਔਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 6) ਗੌਣ ਅੰਕੜਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੱਸੋ।
- 7) ਕਿਹੜੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਵੱਧ ਧੰਨ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- 8) ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਨ ਗਣਨਾ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(a) 5 ਸਾਲ	(c) 10 ਸਾਲ
(b) 4 ਸਾਲ	(d) 12 ਸਾਲ
- 9) ਇਕ ਬੋਰੀ ਕਣਕ ਦੀ ਪਰਖਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਠੀਕ ਹੈ

(a) ਸੈਂਪਲ ਵਿਧੀ	(c) ਜਨਗਣਨਾ ਵਿਧੀ
(b) ਨਿਆਦਰਸ਼ ਵਿਧੀ	(d) ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਧੀ
- 10) ਉਹ ਤਕਨੀਕ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਬਰਾਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ। (ਰੈਂਡਮ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਵਿਧੀ/ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਿਧੀ)
- 11) ਸਾਲ 2011 ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਕਿੰਨੀ ਸੀ?

(a) 70%	(c) 65%
(b) 72%	(d) 90%

ਪਾਠ 4 ਸੰਗਣਨਾਂ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀਆਂ

- 1) ਸੰਗਣਨਾ ਵਿਧੀ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪਯੁਕਤਾ ਦੱਸੋ।
- 2) ਸੰਗਣਨਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 3) ਸੰਗਣਨਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਔਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 4) ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 5) ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਔਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 6) ਸੈਂਪਲ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
- 7) ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 8) ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਔਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 9) ਥੋੜੇ ਗਣਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- 10) ਦੈਵ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 11) ਉਸ ਸੰਖਿਅਕੀ ਵਿਧੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਜੋ ਘੱਟ ਖਰਚੀਲੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੀ ਬਚਤ ਹੋਵੇ।

ਪਾਠ 5 - ਅਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਵਸਥਿਤੀਕਰਣ

- 1) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੜੀ ਕੀ ਹੈ?
- 2) ਅਵਿੱਤੀ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਵਰਗ ਅਵਿੱਤੀ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦੱਸੋ।
- 4) ਮਿਲਾਨ ਰੇਖਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ।

- 5) ਖੰਡਿਤ ਲੜੀ ਕੀ ਹੈ?
- 6) ਵਰਗ ਸੀਮਾ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
- 7) ਮੱਧ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ?
- 8) ਅਪਵਰਜੀ ਲੜੀ ਕੀ ਹੈ?
- 9) ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਲੜੀ ਕੀ ਹੈ?
- 10) ਸੰਚਾਈ ਅਵ੍ਰਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?
- 11) ਖੁਲੇ ਸਿਰੇ ਵਾਲੀ ਲੜੀ ਕਿਹੜੀ ਲੜੀ ਹੈ?

ਸਹੀ ਚੁਣੋ :

- 12) ਉਹ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸੰਕਲਿਤ ਸਮੇਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ..... ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(a) ਵਰਗੀਕਰਣ	(c) ਸਾਰਣੀਕਰਣ
(b) ਸੈਪਲਿੰਗ	(d) ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਣ
- 13) ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(a) 2	(c) 5
(b) 3	(d) 4
- 14) ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਚਿੰਨ 5 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (|||||, ||||)

ਪਾਠ - 6 ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਣੀਅਨ ਪੇਸ਼ੀਕਰਨ

- 1) ਸਾਰਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ।
- 2) ਸਾਧਾਰਣ ਸਾਰਣੀ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
- 3) ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- 4) ਬਨਾਵਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਟਿਲ ਸਾਰਣੀ ਦੇ _____ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (ਦੋ, ਤਿੰਨ)

ਸਹੀ ਚੁਣੋ :

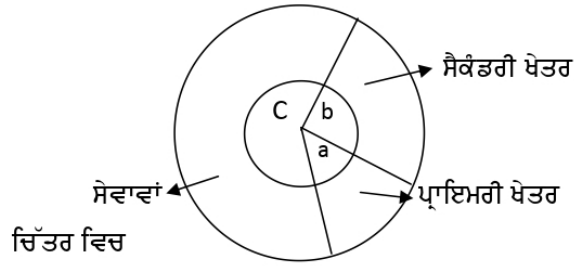
- 5) ਸਾਰਣੀਅਨ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਦੋ/ਤਿੰਨ)
- 6) ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮੇਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਗਲਤ/ਸਹੀ)
- 7) ਹਰ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਪਾਠ - 7 ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਪੇਸ਼ਕਰਣ, ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਵ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤਰ

- 1) ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੱਸੋ।
- 2) ਉਪਵਿਭਾਜਤ ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਕੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ ਚੁਣੋ :

- 3) ਸਾਧਾਰਣ ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ.....ਚਰ/ਚਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਇੱਕ/ਦੋ)
- 4) ਦੋ ਵਿਸਤਾਰ ਵਾਲੇ ਚਿੱਤਰ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- (a) 2 (c) 3
- (b) 4 (d) 5
- 5)

ਚਿੱਤਰ ਵਿਚ

$$a = 40^\circ$$

$$b = 90^\circ$$

$$c = \text{ਪਤਾ ਕਰੋ}$$

- 6) ਆਇਤ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ _____ ਦਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। (ਲੰਬਾਈ-ਚੌੜਾਈ ਦੋਨੋ, ਸਿਰਫ ਲੰਬਾਈ)
- 7) ਦੰਡ ਆਰੇਖ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਪਾਠ 8 - ਅਵਿਤੀ ਚਿੱਤਰ : ਆਇਤ ਚਿੱਤਰ, ਬਹੁਭੁਜ ਅਤੇ ਤੋਰਣ ਵਕਰ

- 1) ਅਵਿਤੀ ਵੱਕਰ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- 2) ਅਵਿਤਚਿੱਤਰ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਸੰਚਈ ਅਵਿਤੀ ਵੱਕਰ ਕੀ ਹੈ?
- 4) ਬਹੁਭੁੱਜ ਕੀ ਹੈ?

ਸਹੀ ਚੁਣੋ :

- 5) ਤੋਰਣ ਵਕਰ (ਉਜੀਵ) ਦੀ ਢਾਲ.....ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਧਨਾਤਮਕ/ਰਿਣਾਤਮਕ)
- 6) ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- (a) 2 (c) 5
- (b) 4 (d) 1
- 7) x, y ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਮੂਲ ਪਹਿਲੀ ਚੌਥਾਈ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ?
- (a) $(-x, y)$ (c) (x, y)
- (b) $(-x, -y)$ (d) $(x, -y)$

ਪਾਠ 9. ਰੇਖਾਈ ਗਰਾਫ ਜਾਂ ਸਮਾਂ ਲੜੀਆਂ ਗਰਾਫ

- 1) ਮੂਲ ਬਿੰਦੂ ਕੀ ਹੈ?
- 2) ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੱਸੋ।
- 3) ਰੇਖੀ ਗ੍ਰਾਫ ਕੀ ਹੈ?
- 4) ਕਾਲਿਕ ਲੜੀ ਗ੍ਰਾਫ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- 5) ਬਿੰਦੂ ਰੇਖਾਈ (ਗ੍ਰਾਫ) ਪੇਸ਼ੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 6) ਰੇਖ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ (ਹੈ, ਨਹੀਂ ਹੈ।)
- 7) ਕਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਬਨਾਵਟੀ ਰੇਖਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਪਾਠ 10 - ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਪ - ਅੰਕ ਗਣਿਤ, ਮਾਧਿਆ

- 1) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ?
- 2) ਸੰਖਿਅਕੀ ਔਸਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 3) ਸੰਖਿਅਕੀ ਔਸਤ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
- 4) ਸਮਾਂਤਰ ਮੱਧ ਦਾ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਭਰੋ :

- 5) ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਔਸਤ $\bar{X} = \frac{\dots\dots\dots}{\dots\dots\dots}$
- 6) ਜੇਕਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕ ਟਾਂਕ ਸੰਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਮਧਿਅਕਾ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਿਖੋ।

(a) $\left(\frac{n+1}{2}\right)$	(c) $\left(\frac{n+1}{2}\right)$ ਵੀ ਮਦ ਦਾ ਆਕਾਰ
(b) $\left(\frac{n}{2}\right)$	(d) $\left(\frac{n}{2}\right)$ ਵੀ ਮਦ ਦਾ ਆਕਾਰ
- 7) ਅਖੰਡਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ Median = $l_1 + \frac{\frac{?}{2} - c.f}{?} \times i$

(a) $\frac{n}{4}, f$	(c) $\frac{n}{2}, 4$
(b) $\frac{n}{2}, f$	(d) $\frac{n}{4}, 4$

ਪਾਠ 11. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਪ-ਮਧਿਅਕਾ ਅਤੇ ਬਹੁਲਕ

- 1) ਮਧਿਅਕਾ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਮਧਿਅਕਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਸੂਤਰ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 3) ਵਿਭਾਜਨ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ।
- 4) ਚਤੁਰੱਥਕ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 5) ਸ਼ਤਮਕ ਕੀ ਹੈ।
- 6) ਮੱਧਿਅਕਾ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।

- 7) ਖੰਡਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੱਧਿਅਕਾ ਦਾ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।
- 8) ਮੱਧਿਅਕਾ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਔਸਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 9) ਸੰਚਈ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਵਕਰ ਦੁਆਰਾ ਮੱਧਿਅਕਾ ਦਾ ਮਾਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 10) ਚਤੁਰਥਕ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- 11) ਹੇਠਲੇ ਚਤੁਰਥਕ Q_4 ਦਾ ਮਾਪ ਸੂਤਰ ਅਖੰਡਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਲਿਖੋ।
- 12) ਬਹੁਲਕ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।
- 13) ਬਹੁਲਕ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਅਵਗੁਣ ਲਿਖੋ।
- 14) ਬਹੁਲਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
- 15) ਬਹੁਲਕ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੱਸੋ।

ਪਾਠ 12 ਅਪਕਿਰਣ ਦੇ ਮਾਪ

- 1) ਅਪਕਿਰਣ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 2) ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੱਧ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਵਿਚਲਨਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਨੂੰਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 3) ਅਪਕਿਰਨ ਨੂੰਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਔਸਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਦੂਜੀ/ਤੀਜੀ)
- 4) ਅਪਕਿਰਨ ਦੇ ਮਾਪ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
- 5) ਵਿਸਥਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 6) ਵਿਸਥਾਰ ਗੁਣਾਂਕ ਦਾ ਸੂਤਰ ਦੱਸੋ।
- 7) ਚਤੁਰਥਕ ਵਿਚਲਨ ਦਾ ਸੂਤਰ ਦੱਸੋ।
- 8) ਮਾਧਿਆ ਵਿਚਲਨ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 9) ਵਿਸਥਾਰ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ । (ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ)
- 10) ਚਤੁਰਥਕ ਵਿਚਲਨ ਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਮੁਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। (ਘਟ, ਵੱਧ)
- 11) ਲਾਰੇਂਜਵੱਕਰ ਕੀ ਹੈ?
- 12) ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਪਕਿਰਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਲਈ ਸਾਪੇਖ ਮਾਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- 13) ਚਤੁਰਥਕ ਵਿਚਲਨ ਦਾ ਮਾਪ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।
- 14) ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਮਾਪ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।
- 15) ਮੱਧ ਵਿਚਲਨ ਗੁਣਾਂਕ ਦਾ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।
- 16) ਲਾਰੇਂਜ ਵਕਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ?

ਪਾਠ 13 ਸਹਿ-ਸੰਬੰਧ

- 1) ਸਹਿ-ਸੰਬੰਧ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਸਹਿ-ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸੋ।
- 3) ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਮੰਗ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।
- 4) ਸਹਿ-ਸੰਬੰਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੈ। (ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਰਦਾ ਹੈ)
- 5) ਸਹਿ-ਸੰਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਨਾਤਮਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 6) ਜਦੋਂ ਦੋ ਚਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿ ਸੰਬੰਧ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (ਧਨਾਤਮਕ/ਰਿਣਾਤਮਕ)
- 7) ਸਹਿ ਸੰਬੰਧ ਵਿਧੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨੇ ਕੀਤਾ।

- 8) ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਦਾ ਮੁੱਲ +1 ਤੋਂ -1 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 9) ਕਾਰਲ ਪੀਅਰਸਨ ਦੇ ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਦਾ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।
- 10) ਸਪੀਅਰਮੈਨ ਦੇ ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਦਾ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।
- 11) ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਦੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਪੰਜ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਪਾਠ 14 ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ-ਅੰਕ

- 1) ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦੱਸੋ।
- 3) ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਭ ਲਿਖੋ।
- 4) ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਲਿਖੋ।
- 5) ਸਾਧਾਰਣ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਕੀ ਹੈ।
- 6) ਭਾਰਿਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਕੀ ਹੈ।
- 7) ਲਾਸਪੀਅਰ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸੂਤਰ ਦੱਸੋ।
- 8) ਪਾਸਚੇ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸੂਤਰ ਦੱਸੋ।
- 9) ਫਿਸ਼ਰ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸੂਤਰ ਦੱਸੋ।
- 10) ਬੋਕ ਕੀਮਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਕੀ ਹੈ।
- 11) ਸੂਚਕ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ?
- 12) ਸੂਚਕ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਲਾਭ ਲਿਖੋ।
- 13) ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਸੂਚਕਅੰਕ ਕਿਹੜੇ ਸੰਖਿਅਕੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 14) ਭਾਰਿਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਧੇਰੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 15) ਸਰਲ ਸੂਚਕਾਂਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

PART – B
ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪਾਠ 1 ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

- 1) ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਹੀ ਚੁਣੋ :

- 3) ਦੇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੋਜਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲ ਜਾਂ ਵਸਤਾ.....ਕਹਾਂਦੁਦਾ ਹੈ (ਆਯਾਤ/ਨਿਰਯਾਤ)
- 4) ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ.....ਸੀ (ਸਥਿਰ/ਅਸਥਿਰ)
- 5) ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ.....ਜਨਸੰਖਿਆ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ।
(a) 70% (c) 65%
(b) 90% (d) 80%
- 6) ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਯਾਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। (ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਖੇਤੀ ਪਦਾਰਥ)
- 7) ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਨਮ ਦਰ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਦੋਨੋਂ ਸਨ। (ਉੱਚੀਆਂ, ਨੀਵੀਆਂ)
- 8) 1948 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕ ਸਿਰਫ 18% ਸਨ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 9) ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਰੰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 10) ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 11) ਗੌਣ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 12) ਟਰਸ਼ਰੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 13) ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 14) ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਧੰਦਾ _____ ਸੀ।
- 15) ਟਰਸ਼ਰੀ ਖੇਤਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਪਾਠ 2 - ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ-ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਣ ਟੀਚੇ

- 1) ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।
- 2) ਗਿਆਰਵੀਂ ਪੰਜਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 3) ਭਾਰਤੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਦੱਸੋ।

ਸਹੀ ਚੁਣੋ :

- 4) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਸਾਲ..... ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਸੀ।
(a) 1947 (c) 1951
(b) 19੦1 (d) 1956
- 5) ਯੋਜਨਾ ਆਯੋਗ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੌਣ ਹੈ?

- (a) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ (c) ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ
 (b) ਯੋਜਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ (d) ਚੇਅਰਮੈਨ
- 6) 1947-48 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਕਿੰਨੀ ਸੀ
 (a) 500 ਰੁ: (c) 1000 ਰੁ:
 (b) 230 ਰੁ: (d) 300 ਰੁ:
- 7) ਯੋਜਨਾ ਆਯੋਗ ਕਦੋਂ ਬਣਿਆ? (1948, 1950)
 8) ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 9) ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 10) ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਸੀ। (ਪਹਿਲੀ, ਪੰਜਵੀਂ)

ਪਾਠ- 3 ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੇਤੀ - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ

ਸਹੀ ਉਤਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 (a) ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ (c) ਸੰਸਥਾਗਤ
 (b) ਤਕਨੀਕ (d) a,b ਅਤੇ c
2. ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੂਮੀ ਰਹਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਭੂਮੀਦਾਨ/ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ)
3. ਹੇਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਿਛੜੇਪਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ?
 (a) ਜੋਤ ਦਾ ਛੋਟਾ ਆਕਾਰ (b) ਪੁਰਾਣੇ ਖੇਤੀਯੰਤਰ
 (c) ਵਪਾਰਕ ਖੇਤੀ (d) ਸਿੰਚਾਈ ਦੀ ਘੱਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ
4. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਤੀ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। (1989, 1999)
5. 11ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਵਿਚ% ਦੀ ਵਾਧਾ ਦਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (4, 5)
6. ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖੇਤੀ ਭੂਮੀ ਖੇਤਰ ਲਗਭਗ 0.2 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਿਛੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਜ੍ਹਾ ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਪਾਰੀਕਰਣ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸੋ।
9. ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੜੇਪਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।
10. ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ _____ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਮਾਪ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ/ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ)
11. ਭੂਮੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
12. ਦੋ ਖਾਧ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾ ਦੱਸੋ।

13. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
14. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
15. ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਪਾਠ-4 ਉਦਯੋਗ- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਭਰੋ

1. ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ

(a) ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਘਾਟ	(c) ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ
(b) ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ	(d) ਉੱਪਰ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ
2. ਦਸਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਟੀਚਾ ਕੀ ਹੈ

(a) 8%	(c) 12%
(b) 10%	(d) ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
3. ਲਘੂ ਅਤੇ ਕੁਟੀਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। (IDBI, SIDBI)
4. ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
5. ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
6. ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (ਕਿਰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪੂੰਜੀ ਪ੍ਰਧਾਨ)
7. ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ,
8. ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵ ਲਿਖੋ।
9. ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਠਿਨਾਈ ਦੱਸੋ।
10. ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ _____ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪਾਠ-5 ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ

1. ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਕਦੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ? (1948, 1956)
2. ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਕਦੋਂ ਆਰੰਭੀ ਗਈ ਸੀ? (1991, 2006)
3. 1948 ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਨੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖੀ। (ਮਿਸ਼ਰਤ, ਪੂੰਜੀਵਾਦ)
4. ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
5. ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ 1991 ਨੂੰ _____ ਨੀਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਬਾਰਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਟੀਚਾ _____% ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। (8, 10, 12)

7. 1991 ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ 6 ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ? (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਪਾਠ-6 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਆਯਾਤ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਸੰਤੁਲਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ? (ਅਨੁਕੂਲ/ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ)
2. ਆਯਾਤ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (ਆਯਾਤ ਪ੍ਰਤੀਸਥਾਪਨ/ਆਯਾਤ ਵਧਾਉਣਾ)
3. ਨਿਰਯਾਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਵਪਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।
4. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਪਾਰ ਬਾਕੀ ਵਿੱਚ ਸੀ।
5. ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਯਾਤ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਅਨਾਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਯਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਪਾਠ-7 1991 ਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ

ਸਹੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (ਉਦਾਗੀਕਰਨ/ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ)
2. WTO ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(a) ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ	(c) ਵਿਸ਼ਵ ਅੰਦੋਲਨ
(b) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ	(d) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
3. ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਏ?

(a) 1990	(c) 2001
(b) 1991	(d) 2010
4. ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ. (L.P.G.) ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਐਲ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ।
5. ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਘਾਟਾ = ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖਰਚ - ।
6. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਕਦੋਂ ਅਰੰਭਿਆ ਗਿਆ?
7. ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
8. ਉਦਾਗੀਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
9. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਪਾਠ-8 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

- ਗਰੀਬੀ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 - ਸਾਪੇਖ
 - ਨਿਰਪੇਖ
 - a ਅਤੇ b ਦੋਵੇ
 - ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- ਜਵਾਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ।
 - 1990
 - 1991
 - 1989
 - 1985
- ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਧਾ ਹੈ।
- ਸਵਰਨ ਜਯੰਤੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। (1997, 1990)
- ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਘਟ ਹੈ।
- ਸਾਪੇਖ ਗਰੀਬੀ ਕੀ ਹੈ?
- ਨਿਰਪੇਖ ਗਰੀਬੀ ਕੀ ਹੈ?

ਪਾਠ-9 ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ- ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖ ਸੁਵਿਧਾ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

- ਪੇਂਡੂ ਸ਼ਾਖ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
 - 2
 - 4
 - 6
 - 8
- RBI ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- ਬੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ ਦਾ ਮੰਤਵ ਦੱਸੋ।
- ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਕਰਜ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ,
- ਉਤਪਾਦਕ ਕਰਜ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- ਅਣਉਤਪਾਦਕ ਕਰਜ਼ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਕਿਸਾਲ ਉਧਾਰ ਕਾਰਡ ਯੋਜਨਾ ਕੀ ਹੈ?

ਪਾਠ-10 ਪੇਂਡੂ ਵਪਾਰ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਵਸਤੂ ਤੇ ਐਗਮਾਰਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ।
(a) ਵਧੀਆ ਵਸਤੂਆ (c) ਗ੍ਰੇਡਿਡ
(b) ਘਟੀਆ ਵਸਤੂਆ (d) ਨਾਨ ਗ੍ਰੇਡਿਡ
2. FCI ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
3. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
4. ਨਿਯਮਿਤ ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
5. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਗੋਦਾਮ _____ ਹਨ। (ਘੱਟ/ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ)
6. ਸਹਿਕਾਰੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਕੀ ਹੈ?

ਪਾਠ-11 ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਥਿਤੀ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਉਹ ਖੇਤਰ ਜਿਥੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਲੋਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।
(a) ਛੁੱਪੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ (c) ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ
(b) ਮੌਸਮੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ (d) ਅਲਪ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ
2. ਬੇਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ
(a) ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ (c) ਨੀਵੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ
(b) ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ (d) ਉਪਰਲੇ ਸਾਰੇ
3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਖਰਤਾ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ?
4. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਵਸਾਇਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
5. 1986 ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
6. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
7. ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਪਾਠ-14 ਪਰਿਆਵਰਣ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਗਿਰਾਵਟ

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਚੁਗਿਰਦੇ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ
(a) ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਵੱਧਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ (c) ਆਵਾਜਾਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ
(b) ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਕੱਟਣਾ (d) ਉਪਰਲੇ ਸਾਰੇ

2. ਚਿਰਕਾਲੀਨ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
3. ਹਰੀ ਸੁੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
4. ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਅਧਿਗਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
5. ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੀ ਹੈ?
6. ਭੂਮੀ ਦੀ ਅਧਿਗਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
7. ਆਰਥਿਕ ਵਾਧਾ ਕੀ ਹੈ?

ਪਾਠ 15 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਸਾਧਨ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਲਵਾਯੂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- 2) ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੱਸੋ।
- 3) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰਫਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭਾਗ ਵਣਾਂ ਹੇਠ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ੍ਰੋਤ ਦੱਸੋ।
- 5) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੇ ਜਲ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 6) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹਨ । (ਸਹੀ/ਗਲਤ)
- 7) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦੱਸੋ।

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

- 8) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਫਸਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਫਸਲ ਖਰੀਫ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

(a) ਚਾਵਲ	(c) ਚਨਾ
(b) ਜਵਾਰ	(d) ਗੰਨਾ
- 9) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ?

(a) ਬਠਿੰਡਾ	(c) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
(b) ਪਟਿਆਲਾ	(d) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
- 10) 2001 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ

(a) 21.5 ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ	(c) 31.5 ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ
(b) 20.5 ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ	(d) 19.5 ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ

ਪਾਠ 16 - ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਧਨ

- 1) ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਾਧੇ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ।
- 2) ਜਨਮ ਦਰ ਕੀ ਹੈ।

- 3) ਮੌਤ ਦਰ ਕੀ ਹੈ।
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਾਖਰਤਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ।
- 5) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦਾ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ।

ਸਹੀ ਚੁਣੋ :

- 6) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਹਨ?

(a) 18	(c) 22
(b) 21	(d) 19
- 7) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗ ਕਿ. ਮੀ. ਹੈ?

(a) 50,000 ਵ.ਕਿ.ਮੀ.	(c) 50,357 ਕਿ.ਮੀ.
(b) 50,362 ਵ.ਕਿ.ਮੀ.	(d) 50,319 ਕਿ.ਮੀ.
- 8) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਸੱਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿੱਥੇ ਹਨ।

(a) ਕਪੂਰਥਲਾ	(c) ਰੋਪੜ
(b) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	(d) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ

ਪਾਠ-17 ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਸਿੰਚਾਈ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਿਖੋ।
- 3) ਵਪਾਰਿਕ ਫਸਲਾਂ ਦੱਸੋ।
- 4) ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੀ ਹੈ।
- 5) ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ।
- 6) ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਵਿੱਕਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦੱਸੋ।
- 7) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ।
- 8) ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ ਉਤਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

- 9) ਕਣਕ, ਚਾਵਲ, ਦਾਲਾ, ਚਨੇ ਕਿਹੜੀ ਫਸਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

(a) ਚਾਰੇ ਵਾਲੀ ਫਸਲ	(c) ਵਪਾਰਕ ਫਸਲ
(b) ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਫਸਲ	(d) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- 10) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ।

(a) ਕਣਕ	(c) ਕਣਕ, ਚਾਵਲ
(b) ਚਾਵਲ	(d) ਚਨੇ
- 11) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਿਛੜੇਪਨ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ।

- (a) ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ (c) ਖੇਤਾ ਦਾ ਛੋਟਾ ਆਕਾਰ
 (b) ਅਧਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ (d) a ਅਤੇ c ਦੋਨੋ
- 12) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕਦੋਂ ਆਈ ਸੀ।
 (a) 1947 (c) 1950
 (b) 1966 (d) 1964
- 13) ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
 (a) ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਖੇਤਰ (c) ਟਰਸ਼ਰੀ ਖੇਤਰ
 (b) ਗੌਣ ਖੇਤਰ (d) a ਅਤੇ b ਦੋਨੋ
- 14) ਭੂਮੀ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
 (a) ਮੁਰੱਬੇ ਬੰਦੀ (c) ਜੋੜ ਬੰਦੀ
 (b) ਵਟਾਂਦਰਾ (d) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
- 15) ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ।
 (a) ਲੁਧਿਆਣਾ (c) ਪਟਿਆਲਾ
 (b) ਸੰਗਰੂਰ (d) ਜਲੰਧਰ

ਪਾਠ-18 ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੇਡ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲਾ ਹੈ।
- 2) ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦਯੋਗ ਹੈ?
 (a) ਹੌਜ਼ਰੀ (b) ਲੋਹ ਉਦਯੋਗ
 (c) ਸੀਮੇਂਟ (d) ਔਸ਼ਧੀ
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ।

- 4) ਉਦਯੋਗ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
 (a) ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਖੇਤਰ (c) ਤੀਜਾ ਖੇਤਰ
 (b) ਗੌਣ ਖੇਤਰ (d) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
- 5) ਉਹ ਉਦਯੋਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸ਼ਕਤੀ, ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੈਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 (a) ਉਦਯੋਗ (c) ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗ

- (b) ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ (d) ਅਣਗੋਲੇ ਉਦਯੋਗ
- 6) ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਉਦਯੋਗ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ।
 (a) ਜਲੰਧਰ (c) ਬਟਾਲਾ
 (b) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (d) ਮੁਕਤਸਰ
- 7) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉੱਨਤੀ _____ ਹੈ। (ਘੱਟ/ਵੱਧ)
- 8) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਾਰਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਪਾਠ-19 ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਰਵਜਨਿਕ ਵਿੱਤ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਹਾਸਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਵਿਕਰੀ ਕਰ, ਉਤਪਾਦ ਕਰ)
- 2) ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਸਰਬਜਨਿਕ ਸਿਹਤ ਤੇ ਖਰਚ ਖਰਚ ਹੈ। (ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ, ਗੈਰ-ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ)
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ-ਸਕਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਅਨੁਪਾਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਘੱਟ-ਵੱਧ)
- 4) ਕਰ ਵਸੂਲੀ ਤੇ ਖਰਚਾ ਖਰਚਾ ਹੈ। (ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ, ਗੈਰ-ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ)

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

- 5) ਪੁਲੀਸ, ਨਿਆ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਸਥਾਨਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉੱਤੇ ਖਰਚੇ ਕੀ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। (ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ/ ਗੈਰ ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ)
- 6) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੋਮੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ।
 (a) ਕਰ (c) ਉਪਭੋਗ
 (b) ਖਰਚੇ (d) ਬਚਤ
- 7) ਸਿੱਖਿਆ, ਸੜਕਾਂ, ਪੁੱਲ, ਸਿਹਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਸਮੁਦਾਇ ਵਿਕਾਸ, ਗਰਵਜਨਕ ਭਲਾਈ ਆਦਿ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। (ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ/ ਗੈਰਵਿਕਾਸਾਤਮਕ)
- 8) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲੋਂ ਖਰਚ ਵੱਧ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

ਪਾਠ- 20 ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ

- 1) ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- 3) ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੈ।
- 4) ਵਰਤਮਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ਸੀ?
- 5) 10ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਤੇ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
- 6) ਪੰਜਾਬ ਦੀ 11ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 7) ਪੰਜਾਬ ਦੀ 12ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ _____ ਸੀ।

PART – A

1. ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਇੱਕ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ

ਦੋ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਧਨ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
2. ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
3. ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਦੁਰਲੱਭਤਾ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
4. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
5. ਸਮਸ਼ਟੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
6. ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

2. ਸਾਂਖਿਅਕੀ : ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਅਰਥ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ

- 1) ਸਾਂਖਿਆਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਦੀ ਬਹੁਵਚਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
- 3) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਚਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
- 4) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 5) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਕੰਮ ਲਿਖੋ।

3. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕਲਨ

- 1) ਮੁਢਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਅਰਥ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਦਿਓ।
- 2) ਗੋਣ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 3) ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- 4) ਖੋਜਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- 5) ਗਣਨਾਕਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 6) ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
- 7) ਅਨੁਸੂਚੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 8) ਗੋਣ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦੱਸੋ।
- 9) NSSO ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

4. ਸੰਗਣਨਾ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀਆਂ

- 1) ਸਮੱਗਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖੋ।
- 2) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
- 3) ਸੰਗਣਨਾ ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
- 4) ਲਾਟਰੀ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ-2 ਵਿਧੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- 5) ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿਧੀ ਜਿਆਦਾ ਅਨੁਕੂਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- 6) ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਦਰਸ਼ ਵਿਧੀ ਜਿਆਦਾ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ?

- 7) ਨਮੂਨਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 8) ਦੈਵ ਨਮੂਨਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 9) ਨਮੂਨਾ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

5. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਵਸਥਿਤੀਕਰਣ

- 1) ਵਰਗੀਕਰਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੱਸੋ ?
- 4) ਚਰ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?
- 5) ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਕੜੇ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 6) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਲੜੀਆਂ ਕੀ ਹਨ?
- 7) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੜੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 8) ਵਰਗ ਦੇ ਆਕਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 9) ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਲੜੀ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?
- 10) ਖੁੱਲੇ ਸਿਰੇ ਵਾਲੀ ਲੜੀ ਕੀ ਹੈ?
- 11) ਸੰਚਈ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਲੜੀ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?

6. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਣੀਅਨ ਪੇਸ਼ੀਕਰਨ

- 1) ਸਾਰਣੀਆਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 2) ਸਾਰਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
- 3) ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ।
- 4) ਬਹੁਗੁਣੀ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 5) ਸਾਰਣੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਲਾਭ ਦੱਸੋ।

7. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰੀ ਪੇਸ਼ੀਕਰਨ :- ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਵ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤਰ

- 1) ਚਿੱਤਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
- 2) ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸਮਝਾਓ।
- 3) ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ
- 4) ਸਰਲ ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।
- 5) ਵ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 6) ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦੱਸੋ।

8. ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਚਿੱਤਰ-ਆਇਤ ਚਿੱਤਰ, ਬਹੁਭੁੱਜ ਅਤੇ ਓਜਾਈਵ

- 1) ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਆਇਤ ਚਿੱਤਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 2) ਓਜਾਈਵ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 3) ਬਨਾਉਟੀ ਆਧਾਰ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 4) ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਆਇਤ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ =

9. **ਰੇਖਾਈ ਗਰਾਫ : ਸਮਾ ਲੜੀਆਂ ਗਰਾਫ**

- 1) ਕਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗਰਾਫ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ,
- 2) ਨਿਰਪੇਖ ਕਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚਿੱਤਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 3) ਸਾਪੇਖ ਕਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚਿੱਤਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 4) ਗੁਣਤ ਆਧਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਦੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

10. **ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਪ ਅੰਕ ਗਣਿਤ ਮਾਧਿਆ**

- 1) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਸਮਾਂਤਰ ਮੱਧ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 3) ਸਮਾਂਤਰ ਮੱਧ ਦੇ ਦੋ ਲਾਭ ਲਿਖੋ।
- 4) ਸਮਾਂਤਰ ਮੱਧ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਖੰਡਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਸੂਤਰ ਦੱਸੋ।

11. **ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਪ ਮਧਿਅਕਾ, ਬਹੁਲਕ**

- 1) ਮੱਧਿਅਕਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਮਧਿਅਕਾ (**median**) ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- 3) ਮੱਧਿਅਕਾ ਦਾ ਅਖੰਡਿਤ ਲੜੀ ਲਈ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।
- 4) ਮੱਧਿਅਕਾ ਦੇ ਦੋ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 5) ਮੱਧਿਅਕਾ ਦੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ ਲਿਖੋ।

12. **ਅਪਕਿਰਣ ਦੇ ਮਾਪ**

- 1) ਅਪਕਿਰਣ ਦੇ ਮੁਖ ਮਾਪ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 2) ਅਪਕਿਰਣ ਗਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
- 3) ਵਿਸਥਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਿਖੋ।
- 4) ਵਿਸਥਾਰ ਗੁਣਾਂਕ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਿਖੋ?
- 5) ਚਤੁਰਥਕ ਵਿਚਲਣ ਗੁਣਾਂਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ?
- 6) ਪ੍ਰਮਾਪ ਵਿਚਲਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਿਓ।

13. **ਸਹਿ ਸਬੰਧ**

- 1) ਸਹਿ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਸਪੀਅਰਮੈਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅੰਤਰ ਵਿਧੀ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਕਾਰਲ ਪੀਅਰਸਨ ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ?
- 4) ਕਾਰਲ ਪੀਅਰਸਨ ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਦਾ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।

14. ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ-ਅੰਕ

- 1) ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ?
- 2) ਮੁਲ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਭਾਰਿਤ ਔਸਤ ਮੁਲ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਧੀ ਕੀ ਹੈ?
- 4) ਥੋਕ ਕੀਮਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 5) ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਮਾਪ ਦੇ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਤੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 6) ਸੂਚਕ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਲਾਭ ਲਿਖੋ।
- 7) ਸੂਚਕ ਅੰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।

ਪਾਰਟ – ਬੀ
ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ
(ਪੰਜਾਬ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ) ਦ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1 ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

- 1) ਅਲਪ ਵਿਕਸਿਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?
- 2) ਗਤੀਹੀਣ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 3) ਅਰਥ ਸਾਮੰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?
- 4) ਘਿਸੀ ਹੋਈ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 5) ਖੰਡਿਤ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?
- 6) ਮੁਦਰਾ ਸਫ਼ੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 7) ਮੁਢਲੇ ਖੇਤਰ, ਗੌਣ ਖੇਤਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?

2 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ : ਪੰਜਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਣ ਟੀਚੇ

- 1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ ਆਯੋਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?
- 2) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿੰਨੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਯੋਜਨਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ?
- 3) ਪੰਜਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾ-ਕਾਲ ਕਿਹੜਾ ਸੀ? ਕੀ ਇਹ ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਚੱਲੀ ਸੀ?
- 4) ਸਰਵਜਨਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 5) ਭਾਰਤੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- 6) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 7) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਅਲਪਕਾਲੀਨ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।

3. ਖੇਤੀ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ

- 1) ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ।
- 2) ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਇੱਕ ਗੱਲ ਲਿਖੋ।
- 3) ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਪਿਛੜੇਪਨ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕ ਲਿਖੋ।
- 4) ਛੂਪੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕੀ ਹੈ।
- 5) ਨਵੀਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਣਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ।
- 6) ਯੰਤਰੀਕਰਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ।
- 7) ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਉਦਯੋਗ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

- 1) ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਿਮਾਰ ਕਪੜਾ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।
- 3) ਬਿਮਾਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸੰਸਥਾ ਉੱਚਤਮ ਸੰਸਥਾ ਹੈ?
- 4) ਭਾਰਤੀ ਮਾਨਕ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਿਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ?
- 5) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਧੀਮੀ ਗਤੀ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।

5) ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ

- 1) ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਿਖੋ।
- 3) 1956 ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ?
- 4) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਕਿਸ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ?

6. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ

- 1) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਕੀ ਹੈ?
- 2) ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਯਾਤਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- 3) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੱਸੋ।
- 4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਿਰਯਾਤ ਦੱਸੋ।
- 5) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਯਾਤ ਦੱਸੋ।

7. ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ 1991 ਤੋਂ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ।

- 1) ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਲਿਖੋ।
- 2) ਉਦਾਰੀਕਰਣ ਕੀ ਹੈ।
- 3) ਨਿੱਜੀਕਰਣ ਕੀ ਹੈ।
- 4) ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਣ ਕੀ ਹੈ।
- 5) ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ।
- 6) ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਅੰਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 7) ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।

8 ਗਰੀਬੀ

- 1) ਗਰੀਬੀ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਲਿਖੋ।
- 3) ਸਾਪੇਖ ਗਰੀਬੀ ਕੀ ਹੈ।
- 4) ਨਿਰਪੇਖ ਗਰੀਬੀ ਕੀ ਹੈ।
- 5) ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- 6) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗਣਨਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਹੈ।
- 7) ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ?

9. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ : ਪੇਂਡੂ ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਸਾਖ ਸੁਵਿਧਾ

- 1) ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਕੀ ਹੈ?
- 2) ਪੇਂਡੂ ਸਾਖ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਨਾਬਾਰਡ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ?
- 4) ਅਲਪਕਾਲੀਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- 5) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।
- 6) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ।

10. ਪੇਂਡੂ ਵਪਾਰ

- 1) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
- 2) ਵਿਕਰੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹੈ।
- 3) ਅਨਿਯਮਿਤ ਮੰਡੀਆਂ ਕੀ ਹੈ।
- 4) ਰਾਜ ਖੇਤੀ ਵਿਕਰੀ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
- 5) ਨਿਯਮਿਤ ਮੰਡੀਆਂ ਕੀ ਹਨ?
- 6) ਸਹਿਕਾਰੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

11. ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

- 1) ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੀ ਹੈ?
- 2) ਸਿਹਤ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ।
- 3) ਮਨੁੱਖੀ ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
- 4) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਜੀਵਨ-ਅਵਧੀ ਕੀ ਹੈ?
- 5) ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਸਰਵਜਨਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਆਫਤ ਕਿਉਂ ਹੈ?
- 6) ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- 7) ਕਿਰਤ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

12. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

- 1) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- 2) ਛੁਪੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- 3) ਮੌਸਮੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕੀ ਹੈ?
- 4) ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕੀ ਹੈ।
- 5) ਸਰੰਚਨਾਤਮਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕੀ ਹੈ।
- 6) ਚੱਕਰੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕੀ ਹੈ।
- 7) 'ਸਹਿਭਾਗਤਾ ਦੀ ਦਰੁ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- 8) ਸਾਧਾਰਣ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?

13. ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਆਰਥਿਕ ਉਨੱਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- 2) ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- 3) ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- 4) ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 5) ਹਰਿਤ ਲੇਖਾਕਨ ਦਾ ਕੀ ਮੰਤਵ ਹੈ?

14. ਪਰਿਆਵਰਣ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਗਿਰਾਵਟ

- 1) ਪਰਿਆਵਰਣ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਪਰਿਆਵਰਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਲਿਖੋ।
- 3) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੀ ਹੈ।
- 4) ਪਰਿਆਵਰਣ ਪਤਨ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਦੱਸੋ।
- 5) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਦ ਰੂਪ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?

15. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਸਾਧਨ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਹਨ ? ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਕਿੰਨਾ ਹੈ।
- 2) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਾਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਲਿਖੋ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਲ ਖੇਤਰਫਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ?
- 4) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
- 5) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਸੋਮਿਆ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- 6) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੇਖੜ ਤਾਪ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

16. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਧਨ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਖਰਤਾ ਅਨੁਪਾਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਖਰਤਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹੈ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਾਧੇ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਘਣਤਾ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।
- 5) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਲਿਖੋ।

17. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦੱਸੋ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖਾਧ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
- 4) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
- 5) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖਰੀਫ ਅਤੇ ਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੱਸੋ?
- 6) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨ ਦੱਸੋ?

18. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਲੁਧਿਆਣਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕਿਹੜੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਕਿਹੜੇ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਿਖੋ।

19. ਸਰਬਜਨਕ -ਵਿੱਤ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਰ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਕਾਸਮਈ ਅਤੇ ਗੈਰ ਵਿਕਾਸਮਈ ਖਰਚਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
- 3) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੈਰ ਕਰ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?

20. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ

- 1) ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਦੋ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲਿਖੋ?

ਪਾਰਟ - ਏ

ਚਾਰ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਇੱਕ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ

- 1) ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਧੰਨ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
- 2) ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਕਲਿਆਣ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
- 3) ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਦੁਰਲਭਤਾ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
- 4) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 5) ਆਦਰਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 6) ਆਰਥਿਕ ਕ੍ਰਿਆ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 7) ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

2. ਸਾਂਖਿਅਕੀ : ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਅਰਥ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ

- 1) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 2) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਚਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤਵਚਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸੋ।
- 3) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਉਪਕਰਨ ਕੀ ਹੈ? ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 4) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

3 ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕਲਨ

- 1) ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਗੌਣ ਸਰੋਤ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ।
- 2) ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਣ ਲਿਖੋ।
- 3) ਉਤਰਕਰਤਾ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਉਤਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੱਸੋ।
- 4) ਮੁੱਢਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 5) ਮੁੱਢਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਔਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 6) ਗੌਣ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ ਲਿਖੋ।

4. ਸੰਗਣਨਾ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀਆਂ

- 1) ਸੈਂਪਲ ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
- 2) ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
- 3) ਦੈਵ ਨਮੂਨਾ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
- 4) ਕੋਟਾ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।
- 5) ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਨਮੂਨਾ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- 6) ਮਿਸ਼ਰਤ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।
- 7) ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 8) ਦੈਵ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸਤਰਿਤ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
- 9) ਨਮੂਨਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

5. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਵਸਥਿਤੀਕਰਣ

- 1) ਚਰ ਅਤੇ ਗੁਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
- 2) ਖੰਡਿਤ ਚਰ ਅਤੇ ਅਖੰਡਿਤ ਚਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
- 3) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਲੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
- 4) ਖੰਡਿਤ ਅਤੇ ਅਖੰਡਿਤ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
- 5) ਸੰਚਈ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਲੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੱਸੋ।
- 6) ਅਪਵਰਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਲੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।

6. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਣੀਅਨ ਪੇਸ਼ੀਕਰਨ

- 1) ਸਾਰਣੀ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ। ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਦੱਸੋ।
- 2) ਸਾਰਣੀ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 3) ਸਾਰਣੀਅਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਹੜੇ ਹਨ।
- 4) ਜਟਿਲ ਸਾਰਣੀ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ। ਉਦਾਹਰਣ ਰਾਹੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- 5) ਸਾਰਣੀ ਅਤੇ ਸਾਰਣੀਅਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
- 6) ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰਣੀਅਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।

7. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰੀ ਪੇਸ਼ੀਕਰਨ :- ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਵ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤਰ

- 7) ਉਪ ਵਿਭਾਜਤ ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਕੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ?
- 8) ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?
- 9) ਉਪ ਵੰਡ ਚਿੱਤਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।
- 10) ਬਹੁਗੁਣੀ ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- 11) ਸਧਾਰਨ ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਦੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

8. ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਚਿੱਤਰ-ਆਇਤ ਚਿੱਤਰ, ਬਹੁਭੁਜ ਅਤੇ ਓਜਾਈਵ

- 1) ਆਇਤ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 2) ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਬਹੁਭੁਜ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਦੱਸੋ।
- 3) ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਵੱਕਰ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ। ਉਦਾਹਰਣ ਵੀ ਦਿਉ।
- 4) ਸੰਚਈ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਵੱਕਰ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

9. ਰੇਖਾਈ ਗਰਾਫ : ਸਮਾ ਲੜੀਆਂ ਗਰਾਫ

- 1) ਕਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗਰਾਫ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।
- 2) ਬਣਾਵਟੀ ਆਧਾਰ ਰੇਖਾ ਕੀ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 3) ਕਾਲਿਕ ਲੜੀ ਗਰਾਫ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

- 4) ਗਰਾਫ ਪੇਸ਼ੀਕਰਨ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 5) ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?

10. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਪ ਅੰਕ ਗਣਿਤ ਮਾਧਿਆ

- 1) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
- 2) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 3) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਔਸਤ ਦ ਚਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ?
- 4) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਔਸਤ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
- 5) ਅੰਕ ਗਣਿਤੀ ਮਾਧਿਆ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
- 6) ਸਰਲ ਅੰਕ ਗਣਿਤੀ ਮਾਧਿਆ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ
- 7) ਭਾਰਿਤ ਅੰਕ ਗਣਿਤੀ ਮਾਧਿਆ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- 8) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੜੀ ਖੰਡਿਤ ਅਤੇ ਅਖੰਡਿਤ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਔਸਤ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੱਸੋ।

11. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਪ ਮਾਧਿਅਕਾ, ਬਹੁਲਕ

- 1) ਮਾਧਿਅਕਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਔਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 2) ਸਥਿਤੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਕੋਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
- 3) ਸਥਿਤੀ ਔਸਤ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
- 4) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੜੀ , ਖੰਡਿਤ ਲੜੀ ਅਤੇ ਅਖੰਡਿਤ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਮਾਧਿਅਕਾ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੱਸੋ।
- 5) ਮਾਧਿਅਕਾ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- 6) ਮਾਧਿਅਕਾ ਦੇ ਚਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 7) ਬਹੁਲਕ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ। ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 8) ਬਹੁਲਕ ਅਤੇ ਮਾਧਿਅਕਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।

12. ਅਪਕਿਰਣ ਦੇ ਮਾਪ

- 7) ਅਪਕਿਰਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ? ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 8) ਮਧ ਵਿਚਲਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਿਖੋ।
- 9) ਮੱਧ ਵਿਚਲਣ ਦਾ ਗੁਣਾਂਕ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- 10) ਪ੍ਰਮਾਪ ਵਿਚਲਣ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?
- 11) ਵਿਚਲਣ ਗੁਣਾਂਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਿਖੋ?

13. ਸਹਿ ਸਬੰਧ

- 5) ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ? ਇਸ ਨੂੰ ਗਿਆਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਢੰਗ ਦੱਸੋ।
- 6) ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- 7) ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
- 8) ਸਹਿਸਬੰਧ ਦੇ ਪਰਿਮਾਣ (Degree) ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ?
- 9) ਸਪੀਅਰਮੈਨ ਵਿਧੀ ਦੇ ਕੀ ਗੁਣ ਹਨ?
- 10) ਕਾਰਲਪੀਅਰਸਨ ਵਿਧੀ, ਸਪੀਅਰਮੈਨ ਵਿਧੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਭਿੰਨ ਹੈ?

14. ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ-ਅੰਕ

- 5) ਆਧਾਰ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- 6) ਸਰਲ ਸਮੂਹੀਕਰਣ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
- 7) ਸਰਲ ਸਮੂਹੀਕਰਣ ਵਿਧੀ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਔਗੁਣ ਲਿਖੋ?
- 8) ਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਭਾਰਿਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- 9) ਉਪਭੋਗਤਾ ਮੁੱਲ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਨਿਰਵਾਹ ਲਾਗਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

15. ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਰਚਨਾ

- 1) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਿਆਰ ਕਰੋ?
ਏ) ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਜਨ-ਅੰਕੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
ਬੀ) ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਚੋਣਨਾਂ।
- 2) ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸਬੰਧੀ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ।
- 3) ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਬਦੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨਾ।
- 4) ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਵੈਟ ਸਬੰਧੀ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨਾ।
- 5) ਸਹਿਕਾਰੀ ਦੁੱਧ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
- 6) ਕੁਲ 50 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਢਾਂਚੇ, ਉਮਰ ਫੰਡ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
- 7) ਧੰਦੇ ਦੀ ਚੋਣ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
- 8) ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਫਸਲੀ ਢਾਂਚੇ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
- 9) ਉਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ।
- 10) ਅਮੀਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ।
- 11) ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੋਬਾਇਲ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਵਰਗੇ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
- 12) ਆਪਣੇ ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ ਦੇ 25 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 6-14 ਸਾਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਾਰਟ - ਬੀ
ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ
(ਪੰਜਾਬ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ)

ਚਾਰ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1 ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

- 1) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ?
- 2) ਸਾਮੰਤਵਾਦ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
- 3) ਪੂੰਜੀ ਆਧਾਰ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਮੂਲਕ ਖੇਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਦੱਸੋ?
- 4) ਪ੍ਰਬੰਧ ਏਜੰਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 5) ਟੈਰਿਫ ਨੀਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।
- 6) ਮੁਢਲੇ ਖੇਤਰ, ਗੌਣ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਟਰਸ਼ਰੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?

2 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ : ਪੰਜਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਣ ਟੀਚੇ

- 1) ਆਤਮ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?
- 2) ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੇਤਰੀ ਵਿਕਾਸ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 3) ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 4) ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?

3. ਖੇਤੀ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ

- 1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਕਾਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਕਿੰਨਾ ਹੈ।
- 2) ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦ ਕੀ ਹੈ।
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਿਛੜੇਪਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ?
- 4) ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਵਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ?
- 5) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ।

4. ਉਦਯੋਗ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

- 1) ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- 3) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਲਿਖੋ।
- 4) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- 5) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਧੀਮੀ ਗਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।

5. ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ

- 1) ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੈ।
- 2) ਉਦਯੋਗਿਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਕੀ ਹੈ।
- 3) ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।

4) ਨਵੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

6. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ

- 1) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
- 2) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਪਰਿਮਾਪ ਤੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ।
- 3) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਕੀ ਹੈ।
- 4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 5) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

7. ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ 1991 ਤੋਂ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ

- 1) ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- 2) ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਘਟਕ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 4) ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
- 5) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1991 ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਕਿਉਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ?

8. ਗਰੀਬੀ

- 1) ਗਰੀਬੀ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਸਾਪੇਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੇਖ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
- 3) ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਅਲਪਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਇੱਕ ਮੁਖ ਕਾਰਣ ਹੈ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ?
- 4) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

9. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ : ਪੇਂਡੂ ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਸਾਖ ਸੁਵਿਧਾ

- 1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਸਾਖ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 2) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਾਖ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਕਿਸਾਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਯੋਜਨਾ ਕੀ ਹੈ?
- 4) ਪੇਂਡੂ ਵਿੱਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸ੍ਰੋਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 5) ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ?

10. ਪੇਂਡੂ ਵਪਾਰ

- 1) ਨਿਯਮਿਤ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ।
- 2) ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਪਨਣ ਕੀ ਹੈ।
- 3) ਤੋਲ ਅਤੇ ਮਾਪ ਦੇ ਮਾਨਕੀਕਰਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?

- 4) ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦਾਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
- 5) ਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
- 6) ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦੀ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ?
- 7) ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਪਨਣ ਸਮੀਤਿਆ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਦੱਸੋ?
- 8) ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਉਪਜ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਉਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ?

11. ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

- 1) ਸਮਾਜਿਕ ਆਧਾਰਭੂਤ ਸੰਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਕ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 2) ਮੌਤ ਦਰੁ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਕਿਉਂ ਆਈ।
- 3) ਚਿਕਿਤਸਾ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ?
- 4) ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
- 5) ਆਜ਼ਾਦੀ ਪਿਛੋ ਭਾਰਤੀ ਸਰਵਜਨਕ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ?

12. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

- 1) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- 2) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 3) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- 4) ਅਲਪ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ?
- 5) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- 6)

13. ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- 2) ਚਿਰਕਾਲੀਨ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਾਪ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 3) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
- 4) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

14. ਪਰਿਆਵਰਣ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਗਿਰਾਵਟ

- 1) ਪਰਿਆਵਰਣ ਪਤਨ ਕੀ ਹੈ।
- 2) ਭੂਮੀ ਦੇ ਪਤਨ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹੈ?
- 3) ਸ਼ੁੱਧ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
- 4) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਰੂਪ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 5) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਭੂਮੀ ਕੀ ਅਧੋਗਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਹੈ?
- 6) ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

15. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਸਾਧਨ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੌਣ ਪਾਣੀ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- 2) ਵਣਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 5) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਣ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕਰੋ।
- 6) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਣ ਨੀਤੀ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

16. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਧਨ

- 1) ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਘਣਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਘਣਤਾ ਦੱਸੋ।
- 2) ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਖ ਅਨੁਪਾਤ ਤੇ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਦੱਸੋ।
- 3) ਸ਼ਾਖਰਤਾ ਅਨੁਪਾਤ ਤੇ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸ਼ਾਖਰਤਾ ਅਨੁਪਾਤ ਲਿਖੋ।
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਘਣਤਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋਏ?
- 5) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦਾ ਵਿਵਸਾਇਕ ਵੰਡ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ?
- 6) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।
- 7) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮ ਦੱਸੋ।

17. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 2) ਵਪਾਰਕ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 3) ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੇ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਹ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਈ?
- 4) ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਵਿਕਰੀ ਤੇ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।
- 5) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ?
- 6) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਕਿਉਂ ਜਿਆਦਾ ਹੈ?

18. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਉਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਕਿਹੜੇ-2 ਹਨ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 3) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ?
- 5) ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਅੰਤਰ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 6) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

19. ਸਰਬਜਨਕ -ਵਿੱਤ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਦੱਸੋ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਟੈਕਸ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 4) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸਤਮਕ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?
- 5) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੈਰ ਵਿਕਾਸਤਮਕ ਖਰਚੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?

20. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ

- 1) ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।
- 2) ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ? ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 3) ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀ ਰਣ-ਨੀਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ?
- 4) ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- 5) ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀਆਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

PART-A

6 ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. **ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ – ਇੱਕ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ**
 - 1) ਵਿਅਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸਮਸ਼ਟੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
 - 2) ਐਡਮ ਸਮਿਥ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?
 - 3) ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?
 - 4) ਲਾਰਡ ਰੋਬਿਨਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

2. **ਸਾਂਖਿਅਕੀ : ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਅਰਥ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ**
 - 1) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
 - 2) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
 - 3) ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
 - 4) “ਆਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਵਿਧੀਆਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰ ਹਨ।” ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

3. **ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕਲਨ**
 - 1) ਮੁੱਢਲੇ ਅਤੇ ਗੋਣ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
 - 2) ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖੋਜ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
 - 3) ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
 - 4) ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦੇ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
 - 5) ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ

4. **ਸੰਗਣਨਾਂ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀਆਂ**
 - 1) ਦੈਵ ਨਿਆਦਰਸ਼ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਨਿਆਦਰਸ਼ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣਾ ਦਿਓ।
 - 2) ਦੈਵ ਨਮੂਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਨ ਨਮੂਨਾ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੱਸੋ।
 - 3) ਮਿਸ਼ਰਤ ਨਮੂਨਾ ਅਤੇ ਤਰਤੀਬ ਵਾਰ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਅਰਥ, ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੱਸੋ।

5. **ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਵਸਥਿੱਤੀਕਰਣ**
 - 1) ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
 - 2) ਵਧੀਆ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 - 3) ਖੁੱਲੇ ਸਿਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 - 4) ਵਰਗ ਅੰਤਰ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੜੀ, ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਲੜੀ ਅਤੇ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਵੰਡ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

6. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਣੀਅਨ ਪੇਸ਼ੀਕਰਨ

- 1) ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਸਾਰਣੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
- 2) ਸਾਰਣੀਅਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ।
- 3) ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਲਿਕਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

7. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰੀ ਪੇਸ਼ੀਕਰਨ : ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਵ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤਰ

- 1) ਦੰਡ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
- 2) ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 3) ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰੋ।

ਸਾਲ	1951	1961	1971	1981	1991	2001
ਜਨਸੰਖਿਆ (ਕਰੋੜ)	36.1	43.8	54.8	68.4	84.4	98.6

- 4) ਰਾਸਟਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-2 ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਈ ਚਾਰਟ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋ:

ਖੇਤਰ	ਰਾਸਟਰੀ ਆਮਦਨ % ਹਿੱਸਾ
ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ	37.41
ਸੈਕੰਡਰੀ	23.48
ਸੇਵਾਵਾਂ	<u>39.11</u>
	<u>100.00</u>

8. ਆਵਿੱਤੀ ਚਿੱਤਰ : ਆਇਤ ਚਿੱਤਰ, ਬਹੁਭੁਜ ਅਤੇ ਤੌਰਣ ਵੱਕਰ (ਉਜਾਈਵ)

- 1) ਆਵਿੱਤੀ ਆਇਤ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਆਵਿੱਤੀ ਬਹੁਭੁਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
- 2) ਆਵਿੱਤੀ ਬਹੁਭੁਜ ਅਤੇ ਆਵਿੱਤੀ ਵੱਕਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
- 3) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਆਵਿੱਤੀ ਆਇਤ ਅਤੇ ਆਵਿੱਤੀ ਵੱਕਰ ਬਣਾਓ।

ਦੈਨਿਕ ਵੇਤਨ (ਰੁ:)	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	100-110
ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	8	12	55	60	46	20

9. ਰੇਖਾਈ ਗਰਾਫ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਲੜੀਆਂ ਗਰਾਫ

- 1) ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੱਸੋ।
- 2) ਚਿੱਤਰਮਈ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ ਰੇਖਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
- 3) ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣੇ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨਿਯਮ ਦੱਸੋ।
- 4) ਬਿੰਦੂ ਰੇਖਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੱਸੋ।

10. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਪ-ਅੰਕ-ਗਣਿਤ ਮਾਧਿਆ

- 1) ਔਸਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 2) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਮਾਪ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ।
- 3) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਪ ਦੀ ਅਰਥ ਸਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵੀ ਦੱਸੋ।
- 4) ਸਾਖਿਅਕੀ ਮਾਧਿਆ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਪ ਦੰਡ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 5) ਸਮਾਂਤਰ ਮੱਧ ਪਤਾ ਕਰੋ?

ਲੜੀ ਨੰ:	1	2	3	4	5	6
ਜੋਤਾਂ ਭੂਮੀ ਦੀਆਂ	5	10	15	20	25	30

11. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਪ-ਮਧਿਅਕਾ ਅਤੇ ਬਹੁਲਕ

- 1) ਬਹੁਲਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ, ਹਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- 2) ਖੰਡਿਤ ਅਤੇ ਅਖੰਡਿਤ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਮਧਿਅਕਾ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਲਪਿਕ ਅੰਕੜਿਆ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ?
- 3) ਆਮਦਨ ਦੀ ਮਧਿਅਕਾ ਪਤਾ ਕਰੋ?

ਆਮਦਨ	0-500	500-1000	1000-1500	1500-2000	2000-2500
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	4	6	10	5	3

- 4) ਸੱਤ ਕਾਮਿਆ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਮਧਿਅਕਾ ਪਤਾ ਕਰੋ?

1	2	3	4	5	6	7
40	42	38	45	50	52	55

12. ਅਪਕਿਰਣ ਦੇ ਮਾਪ

- 1) ਅਪਕਿਰਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਅਪਕਿਰਣ ਗਿਆਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੱਸੋ?
- 2) ਪ੍ਰਸਾਧ ਵਿਚਲਨ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੱਸੋ?
- 3) ਚਤੁਰਥਕ ਵਿਚਲਨ ਪਤਾ ਕਰੋ

X	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
Y	4	8	5	4	9	10

- 4) ਮਾਧਿਆ ਤੋਂ ਮੱਧ ਵਿਚਲਨ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਗੁਣਾਂਕ ਪਤਾ ਕਰੋ

X	5	10	15	20	25	30	35	40
Y	16	32	36	44	28	18	12	14

- 5) ਮਾਧਿਅਕ ਤੇ ਮੱਧ ਵਿਚਲਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਗੁਣਾਕ ਪਤਾ ਕਰੋ?

X	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Y	4	5	6	7	8	9	10	11	12

- 6 ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ, ਪ੍ਰਮਾਪ ਵਿਚਲਨ ਪਤਾ ਕਰੋ(ਅਸਲ ਸਮਾਂਤਰ ਮੱਧ ਲੈ ਕੇ)

ਅੰਕ	40	44	54	60	62	64	70	80	90	96
-----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

13. ਸਹਿਸਬੰਧ

- 1) ਸਹਿਸਬੰਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਢੰਗ ਦੱਸੋ?
 2) ਸਪੀਅਰਮੈਨ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ?

ਔਰਤ X ਦੇ ਕ੍ਰਮ	2	1	4	3	5	7	6
ਔਰਤ Y ਦੇ ਕ੍ਰਮ	1	3	2	4	5	6	7

- 3) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੀਅਰਮੈਨ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਪਤਾ ਕਰੋ?

ਰੋਲ ਨੰ:	1	2	3	4	5	6	7	8
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਅੰਕ	46	56	39	45	59	58	36	40
ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅੰਕ	30	60	40	50	70	65	39	52

14. ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ-ਅੰਕ

- 1) ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ?
 2) ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਕਿਹੜੇ-2 ਹਨ?
 3) ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?
 4) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ 1996 ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 1997 ਲਈ ਕੀਮਤ ਅਨੁਪਾਤਾਂ ਦੇ ਔਸਤ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਪਤਾ ਕਰੋ?

ਵਸਤੂ	A	B	C	D	E
1996 ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ	60	50	100	105	25
1997 ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ	80	70	90	115	20

5) 1994 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਸਾਲ ਮੰਨ ਕੇ 2009 ਲਈ ਭਾਰਿਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਪਤਾ ਕਰੋ?

ਵਸਤੂਆਂ	ਕਣਕ	ਚੌਲ	ਦੁੱਧ	ਘਿਓ	ਖੰਡ
ਭਾਰ	40	30	15	10	5
1994 ਦੇ ਮੁੱਲ (ਰੁ:)	100 ਕੁਇੰ	200 ਰੁ:ਕੁਇੰ:	2ਰੁ:ਲੀ:	8ਰੁ:ਕਿ	1ਰੁ ਕਿ:
2004 ਦੇ ਮੁੱਲ (ਰੁ:)	200 ਰੁ: ਕੁਇੰ:	800 ਰੁ:ਕੁਇੰ:	16ਰੁ:ਲੀ	40ਰੁ:ਕਿ:	6ਰੁ:ਕਿ:

1. **ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ**
 - 1) ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
 - 2) ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
 - 3) ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਕਿਵੇਂ ਲੰਗੜੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਸੀ?
 - 4) ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸਮੇਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
 - 5) ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਲਪ ਵਿਕਸਿਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ? ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ।

2. **ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ : ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਣ ਟੀਚੇ**
 - 1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

 - 3) **ਖੇਤੀ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ , ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ**
 - 1) ਖੇਤੀ ਤੇ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
 - 2) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਿਛੜੇਪਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਕਿਹੜੇ -2 ਹਨ?
 - 3) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦੇ ਪਿਛੜੇਪਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓ?
 - 4) ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

 4. **ਉਦਯੋਗ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ**
 - 1) ਭਾਰਤ ਦੀ ਘੱਟ ਵਿਕਸਿਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਉਨੱਤੀ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
 - 2) ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
 - 3) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਿਛੜੇਪਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓ?
 - 4) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੀ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ?
 - 5) ਪਿਛੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀ ਕੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ?
 - 6) ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਦੀ ਕਿਉਂ ਲੋੜ ਪਈ।

 5. **ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ**
 - 1) ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਅਲਪਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
 - 2) ਪਹਿਲੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
 - 3) 1956 ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ?
 - 4) ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ 1991 ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
 - 5) ਉਦਯੋਗਿਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਕੀ ਹਨ?

6 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ

- 1) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇੰਜਣ ਇਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ?
- 2) ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- 3) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ।
- 4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਯਾਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 5) ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਰਯਾਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ।

7. ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ 1991 ਤੋਂ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ

- 1) ਸਨ 1991 ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕਢਣ ਲਈ ਕੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ।
- 2) ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ?
- 3) ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?
- 4) ਨਿਜੀਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿਉਂ ਪਈ? ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਜੀਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ?
- 5) ਨਿਜੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ?
- 6) ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਰੋਲ ਹੈ।
- 7) ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
- 8) ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ (W.T.O) ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?

8. ਗਰੀਬੀ

- 1) ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰੋ?
- 2) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 3) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- 4) ਵੀਹ ਸੂਤਰੀ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ?

9. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ : ਪੇਂਡੂ ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਸਾਖ ਸੁਵਿਧਾ

- 1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਸਾਖ ਦੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 2) ਮਹਾਜਨਾ ਦੀਆਂ ਅਨੁਚਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀ ਹਨ?
- 3) ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ?
- 4) ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹਨ?
- 5) ਖੇਤੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ?
- 6) ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

10 ਪੇਂਡੂ ਵਪਾਰ

- 1) ਖੇਤੀ ਵਿਪਨਣ ਸਬੰਧੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
- 2) ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?
- 3) ਖੇਤੀ ਮੁੱਲ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ?
- 4) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੱਸੋ।

11 ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

- 1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ?
- 2) ਸਮਾਜਿਕ ਆਧਾਰ ਭੂਤ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਕੀ ਰੋਲ ਹੈ?
- 3) ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
- 4) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

12. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

- 1) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੱਸੋ?
- 2) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
- 3) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ?
- 4) ਅਲਪ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦੱਸੋ।
- 5) ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ?
- 6) ਸਰਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਹਨ?
- 7) ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ?

13. ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਿਖੋ?
- 2) ਆਰਥਿਕ ਉਨੱਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
- 3) ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ ਕਿਵੇਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 4) ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ?
- 5) ਧਾਰਣੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ?
- 6) ਆਰਥਿਕ ਉਨੱਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
- 7) ਪ੍ਰਾਕਿਰਤਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਅਤਿਅਧਿਕ ਉਪਯੋਗ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- 8) ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਅਤਿ ਅਧਿਕ ਉਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਲਿਖੋ?

14. ਪਰਿਆਵਰਣ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਗਿਰਾਵਟ

- 1) ਪਰਿਆਵਰਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ?
- 2) ਸ਼ੁੱਧ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
- 3) ਪਰਿਆਵਰਣ ਪਤਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- 4) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ?
- 5) ਪਰਿਆਵਰਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
- 6) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ?
- 7) ਪਰਿਆਵਰਣ ਸਰੰਖਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

15. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਸਾਧਨ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੌਣ-ਪਾਣੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- 2) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜੰਗਲ ਨੀਤੀ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 5) ਭੂਮੀ ਉਪਭੋਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਉਪਭੋਗ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- 6) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਰਖਾ ਸਬੰਧੀ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

16. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ-ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਧਨ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 2) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਿਉਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਕਿੱਤੇ ਵਾਰ ਵੰਡ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਵਾਧਾ ਦਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- 5) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਘਣਤਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।

17. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਹੜੇ-2 ਹਨ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ?
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 5) ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 6) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ?

18. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਦੀ ਕਿਉਂ ਲੋੜ ਹੈ?
- 2) ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- 3) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦੱਸੋ।
- 4) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸੋ।
- 5) ਪੰਜਾਬ।

19. ਸਰਵਜਨਿਕ ਵਿੱਤ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੋਮੇ ਕਿਹੜੇ-2 ਹਨ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖਰਚ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੱਦਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?
- 4) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੈਰ ਕਰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੋਮੇ ਕਿਹੜੇ-2 ਹਨ?

20. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ

- 1) ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- 2) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- 3) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- 4) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?
- 5) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

SAMPLE PAPER-1

ECONOMICS

ਜਮਾਤ ਗਿਆਰਵੀਂ

Time : 3 hrs.

M.M. 80

ਭਾਗ (A)

- I. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
1. ਕੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ ਜਾਂ ਕਲਾ?
 2. ਜਿੰਨਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ _____ ਕਹਿਉਂਦੇ ਹਨ।
(ਸੰਖਿਅਕੀ, ਮਦਾਂ)
 3. ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
 4. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੜੀ ਕੀ ਹੈ?
 5. ਤੋਰਣ ਵੱਕਰ ਦੀ ਢਾਲ _____ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਧਨਾਤਮਕ/ਰਿਣਾਤਮਕ)
 6. ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਕੀ ਹੈ?
 7. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ _____ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਸੀ।
 8. ਯੋਜਨਾ ਆਯੋਗ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੌਣ ਹੈ?
 9. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ੍ਰੋਤ ਦੱਸੋ।
 10. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ? 10x1=10

ਭਾਗ (B)

- II. ਇੱਕ ਵਚਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਖਿਅਕੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- III. ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀ ਕੀ ਹੈ?
- IV. ਇਕੋ ਸਾਰਨੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- V. ਸਮਾਂਤਰ ਮੱਧ ਕੀ ਹੈ?
- VI. ਵਣਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।
- VII. ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੈ?
- VIII. ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਰ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? 7x2=14

ਭਾਗ (C)

- IX. ਆਰਥਿਕ ਕ੍ਰਿਆ ਕੀ ਹੈ? ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- X. ਸੰਗਣਨਾ ਵਿਘੀ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
- XI. ਬਹੁਲਕ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- XII. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਔਸਤ ਪਤਾ ਕਰੋ।

ਮਜਦੂਰੀ	10	20	30	40	50
ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	4	5	3	2	5

- XIII. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਿਛੜੇਪਨ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।
- XIV. ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- XV. ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- XVI. ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 8x4=32

ਭਾਗ (D)

- XVII. ਮੁੱਢਲੇ ਅਤੇ ਗੌਣ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
ਜਾਂ
ਸੰਖਿਅਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ, ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- XVIII. ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।

ਜਾਂ

ਸਪੀਅਰਮੈਨ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ।

ਔਰਤ X	2	1	4	3	5	7	6
ਔਰਤ Y	1	3	2	4	5	6	7

- XIX. ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
ਜਾਂ
ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ (WTO) ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- XX. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
ਜਾਂ
ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 4x6=24

SAMPLE PAPER-2

ECONOMICS

ਜਮਾਤ ਗਿਆਰਵੀਂ

Time : 3 hrs.

M.M. 80

ਭਾਗ (ੳ)

1. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
 - (i) ਮੱਧ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ?
 - (ii) ਆਵ੍ਰਤੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਚਿੰਨ 5 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ? (IIIII, IIII)
 - (iii) ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਔਸਤ \bar{X} = _____
 - (iv) ਸਹਿ ਸਬੰਧ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸੋ।
 - (v) ਬਹੁਲਕ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੱਸੋ।
 - (vi) ਸਾਖਰਤਾ ਅਨੁਪਾਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
 - (vii) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 - (viii) ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 - (ix) ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 - (x) ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

10x1=10

ਭਾਗ (ਅ)

2. ਨਿਵੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
3. ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਅੰਕੜੇ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
4. ਲਾਸਪੀਅਰ ਅਤੇ ਪਾਸਚੇ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸੂਤਰ ਦੱਸੋ।
5. ਘਿਸੀ ਹੋਈ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
6. ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਘਣਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
7. ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ।
8. ਅਨਿਯਮਿਤ ਮੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

7x2=14

ਭਾਗ (ੲ)

9. ਉਤਰਦਾਤਾ /ਉਤਰਕਰਤਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਲਿਖੋ।
10. ਦੈਵ ਨਮੂਨਾ ਵਿਧੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।
11. ਮਧਿਅਕਾ ਦੇ ਚਾਰ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
12. ਅਧਾਰ ਸਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
13. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
14. ਮੌਤ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
15. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
16. ਸਮੰਤਵਾਦ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ। 8x4=32

ਭਾਗ (ਸ)

17. ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦੇ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
ਜਾਂ
ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ।
18. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਆਇਤ ਤੇ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਵਕਰ ਬਣਾਉ।

ਦੈਨਿਕ ਵੇਤਨ ਰੁ:	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	100-110
ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	8	12	55	60	46	20

ਜਾਂ

ਅੰਸਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੱਸੋ।

19. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਿਛੜੇਪਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਨ?

ਜਾਂ

ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।

20. ਪਰਿਆਵਰਣ ਸੰਰਖਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।

4x6=24